

PACELC teorém

PACELC teorém je koncept v počítačové vědě, který rozšiřuje a doplňuje slavný [CAP teorém](#) pro distribuované databázové systémy. Autorem tohoto teorému je počítačový vědec Daniel J. Abadi z Yaleovy univerzity, který jej poprvé definoval v roce 2010 a formálně publikoval v roce 2012.

Zatímco CAP teorém se zabývá pouze tím, jak se systém chová v krizové situaci při výpadku sítě (Partition), PACELC reflektuje skutečnost, že distribuované systémy musí činit architektonické kompromisy i za běžného, bezchybného provozu.

Rozbor zkratky PACELC

Název teorému je složen ze dvou logických částí, které popisují rozhodovací strom distribuovaného systému:

PAC (Při výpadku): Pokud dojde k rozdělení sítě (Partition - P), systém si musí vybrat, zda obětuje dostupnost (Availability - A), nebo konzistenci dat (Consistency - C). Tato první polovina je v podstatě jen zopakováním klasického CAP teorému.

ELC (Za normálního provozu): Jinak (Else - E), tedy v případě, že síť funguje naprosto v pořádku, musí systém volit mezi rychlostí odezvy (Latency - L) a absolutní shodou dat (Consistency - C).

Tento dodatek je klíčový. V globálním měřítku existuje fyzikální limit daný rychlostí světla. Pokud máte datové centrum v Evropě a druhé v USA, synchronizace dat vždy zabere desítky milisekund. Architekt se tak musí rozhodnout, zda databáze odpoví uživateli okamžitě (L), ale s rizikem, že si přečte zlomky vteřin stará data, nebo zda uživatele nechá čekat (C), dokud se data stoprocentně nesynchronizují napříč všemi kontinenty.

Klasifikace NoSQL databází podle PACELC

Díky PACELC teorému lze mnohem přesněji kategorizovat moderní NoSQL databáze podle toho, jaké kompromisy dělají v obou scénářích (výpadek vs. běžný provoz).

PA/EL systémy: Tyto databáze jsou navrženy pro maximální rychlost a plynulost. Při výpadku sítě volí dostupnost (PA) a při běžném provozu volí nízkou latenci na úkor okamžité přesnosti dat (EL). Typickými zástupci jsou Amazon DynamoDB, Apache Cassandra nebo Riak. K dosažení shody využívají koncept konečné konzistence (Eventual Consistency).

PC/EC systémy: Tyto systémy jsou nekompromisní v otázce přesnosti. Při výpadku sítě se raději odpojí, aby nevrátily špatná data (PC), a za běžného provozu vás nechají čekat na dokončení synchronizace všech uzlů (EC). Patří sem ACID kompatibilní systémy jako Apache HBase, Google Bigtable nebo VoltDB.

PA/EC systémy: Zajímavý hybridní přístup. Pokud dojde k havárii sítě, systém se snaží za každou cenu zůstat dostupný pro uživatele (PA). Nicméně pokud síť funguje normálně, systém dává přednost

absolutní shodě dat a nutí uzly k synchronizaci (EC). Do této kategorie spadá běžná konfigurace databáze MongoDB.

PC/EL systémy: Tyto systémy při pádu sítě raději odmítnou komunikovat, aby zabránily rozpadu dat (PC), ale za normálního provozu se snaží odpovídat co nejrychleji i za cenu drobné lokální nekonzistence (EL). Příkladem je databázový systém PNUTS od společnosti Yahoo!.

Související pojmy: [CAP teorém](#), [Distribuované systémy](#), [Latence](#), [Eventual Consistency](#), [NoSQL](#), [Cassandra](#), [MongoDB](#), [ACID](#), [BASE](#).

From:

<https://www.serviceit.cz/> - **IT ENCYKLOPEDIE**

Permanent link:

https://www.serviceit.cz/doku.php?id=pacelc_teorem

Last update: **2026/06/17 19:17**

